

Никада нисам веровао у (нео)либерални мит о саморегулишућем тржишту. Још мање у бајку о крају историје и бесконфликтном свету од Ванкувера до Владивостока који се рађа на развалинама совјетске империје и рушевинама берлинског зида. Али свако носи свој крст. У једном тренутку си јуродиви ексцентрик који јуриша на ветрењаче, а већ у следећем твоја јеретичка прича постаје опште место које најгласније и најгорљивије шире управо њени дојучерашњи најљући противници. Тако данас скоро да је постало „пасе“ писати о кризи либералног капитализма, суровости и деструктивности принципа на којима почива светски финансијски систем, цинизму америчке спољне политике, отуђености бриселске евро-бирографије и сличним темама о којима сада већ „и врапци говоре“.

Али, ево, спреман сам да се кладим у не тако баснословни хонорар да ће кроз највише годину-две дана оно што још данас изазива подозрење и аверзију код неких читаоца ових редова, и што се у благонаклонијој интерпретацији назива „евроскептицизам“, бити мање-више подразумевани и готово саморазумљиви национални политички мејнстрим. (Отприлике као сто је данас војна неутралност – иако се до пре пар година чинило да „НАТО нема алтернативу“, а и сада многи званично прокламовану неутралност схватају само као привремено, тактичко одступање на фронту српских „евро-атлантских“ интеграција.) Ипак, након свог врхунца у време последњих парламентарних избора, снешко српског евроентузијазма као да је малко почео да се топи. Уосталом, није ли председник Тадић већ и сам благо наговестио управо такав развој догађаја када је пре неки дан, у широко разглашеном интервјуу за чешки радио изјавио како је „од питања рока уласка у ЕУ важније да ли ће квалитет живота бити на европском нивоу и да ли ће снага и способност наших институција бити на нивоу европских“.

Ко разуме – схватиће. Али нема потребе да се превише чита између редова. Одређена спољнополитичка транзиција је већ у току, неизвесно је само где ће она завршити и каква ће у свему томе бити улога Бориса Тадића. Односно, да ли ће прихватити улогу „новог Коштунице“ (као што је и Коштуница био „нови Милошевић“) која му се већ увелико спрема, или ће, пак, бити „стари“ Чеда Јовановић, или Мило Ђукановић. Тадић се вероватно још увек нада да би уз помоћ актуелне светске финансијске кризе, свог високог рејтинга и својих медијских магова можда могао да утекне са већ припремљеног ражња и још једном провесла између ових непријатних и непривлачних опција. Али и

Коштуница и Ђинђић су веровали да могу избећи тој злој коби. Но, Србији и њеним лидерима изгледа као да напосто није дато да бирају удобна средња решења, односно, како код да изабере ствар се некако увек сводила на непријатно или-или. Бич или секира. Достојанство или срамота. Отпор или колаборација.

Као што је последњих година, још знатно пре него што ће се званично одвојити од Шешеља, Николић причу о „Великој Србији“ из сфере реалности почео премештати у зону сна и маште („Сањам Велику Србију“), тако ће, по свој прилици, и „пуноправно чланство у Европској Унији“, са све „нашим Косовом и Метохијом“, у будућим наступима представника српске власти бити све више измештано у неку неодређену и све магловитију будућност, и постепено попримати улогу светог грала, циља за којим се трага и ка којем се непрестано тежи – отприлике као ове чувене Кркобабићеве пензије које достижу седамдесет одсто просечне плате – да би се на крају испоставило да је циљ, заправо, само путовање. И мудрост спознаје и унутрашњег прочишћења која на том путу стиче.

Уколико вам се чини да се овде ради о ироничном поређењу политичког дискурса „постфијатовске“ Србије са мистичко теолошким вокабуларом примеренијим члановима неке верске секте или друштва јоги летача – потпуно сте у праву. Укратко, да будем још јаснији, верујем да на свом европском путу Србија неће одмаћи даље од „статуса кандидата“ и, евентуално, беле шенгенске листе. И верујем да то исто полако почиње да увиђа и српски про-европски политички естаблишмент, али још није сасвим сигуран како да се према тој чињеници постави.

А што се српске дневнолитичке сцене тиче – да не испадне како сам запоставио свој основни политичко-аналитичарски рад – нема се ту бог зна шта рећи. Наиме, као што се из свега наведеног већ могло закључити, у Србији данас постоје само две политике и само два озбиљна политичка питања: да ли ће бити усвојен антиуставан и антидржавни предлог статута Војводине – и да ли ће бити срушен гасни споразум са Русијом. Све остало су само маркетинг, магла, pepeo и дим у функцији пуњења новинских страница и прикривања суштине ствари. Али о томе у следећем наставку.